

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ А. С. МАКАРЕНКА

ПРОЕКТ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
Середня освіта (Фізична культура. Захист України)
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю А4 Середня освіта (Фізична культура)
галузі знань А Освіта

«УХВАЛЕНО»
вченою радою
Сумського державного педагогічного
університету імені А.С. Макаренка
протокол № _____ від р.
Голова вченої ради

Ректор _____ **Юрій ЛЯННОЙ**

ЛИСТ-ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми
Середня освіта (Фізична культура. Захист України)
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю А4 Середня освіта (Фізична культура)
галузі знань А Освіта

Освітньо-професійна програма розглянута на засіданні кафедри теорії та методики фізичної культури

протокол № _____ від «____» _____ 2025 р.

Завідувач кафедри _____ Петро РИБАЛКО

Ухвалено науково-методичною комісією Навчально-наукового інституту фізичної культури

Протокол № _____ від «____» _____ 2025 р.

Голова науково-методичної комісії ННІФК _____ Людмила МОРОЗ

Перший проректор _____ Любов ПШЕНИЧНА

Начальник центру забезпечення якості вищої освіти _____ Оксана ОДІНЦОВА

ПЕРЕДМОВА

За освітньо-професійною програмою Середня освіта (Фізична культура. захист України) здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти на першому (бакалаврському) рівні за спеціальністю А4 Середня освіта (Фізична культура), галузі знань А Освіта розроблена кафедрою теорії та методики фізичної культури Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка. Програма впроваджується після введення в дію Стандарту вищої освіти за відповідним рівнем вищої освіти з названої спеціальності.

Освітньо-професійна програма заснована на компетентнісному підході підготовки бакалавра у галузі А Освіта за спеціальністю А4 Середня освіта (Фізична культура). Програма розроблена на підставі Закону України від 01.07.2015 №1556-VII «Про вищу освіту», Національної рамки кваліфікацій, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 зі змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 509 від 12.06.2019, № 519 від 25.06.2020 та Професійного стандарту за професією «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого Міністерством розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України №2736 від 23.12.2020 р. та наказом Міністерства освіти і науки України від 11.11. 2022 №1006 «Деякі питання розміщення державного (регіонального) замовлення, поєднання спеціальностей (предметних спеціальностей), спеціалізацій та присвоєння професійних кваліфікацій педагогічних працівників закладами фахової передвищої та вищої освіти».

РОЗРОБНИКИ:

Андрій ЛЕОНЕНКО	доцент кафедри теорії та методики фізичної культури, кандидат педагогічних наук, доцент
Олександр ТОМЕНКО	завідувач кафедри теорії та методики фізичної культури, доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор
Петро РИБАЛКО	професор кафедри теорії та методики фізичної культури, доктор педагогічних наук, професор
Сергій Бойченко	студент навчально-наукового інституту фізичної культури, спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура. захист України)

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Олег ОЛЬХОВИЙ	проректор з науково-педагогічної роботи Харківської державної академії фізичної культури, доктор наук з

фізичного виховання та спорту, професор

**Олексій
БУЛАНОВ**

вчитель фізичної культури та предмету «Захист України» Сумського закладу загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів № 21, Сумської міської ради

Микола ЛЯПА

завідувач кафедри військової підготовки Сумського державного університету, кандидат технічних наук, доцент

1. Профіль освітньої програми
Середня освіта (Фізична культура. Захист України)
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю А4 Середня освіта (Фізична культура)
галузі знань А Освіта

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка Навчально-науковий Інститут фізичної культури кафедра теорії і методики фізичної культури
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації	Ступінь вищої освіти: Бакалавр Кваліфікація: бакалавр середньої освіти за предметною спеціальністю Середня освіта (Фізична культура) Вчитель фізичної культури. Вчитель предмету «Захист України».
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма Середня освіта (Фізична культура. Захист України) першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю А4 Середня освіта (Фізична культура) галузі знань А Освіта.
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців. Обсяг освітньої програми: на базі повної загальної середньої освіти становить 240 кредитів ЄКТС; на базі ступеня “молодший бакалавр” (освітньо-кваліфікаційного рівня “молодший спеціаліст”) заклад вищої освіти має право визнати та перезарахувати кредити ЄКТС, отримані в межах попередньої освітньої програми підготовки молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста), А4 Середня освіта (Фізична культура) не більше ніж 120 кредитів ЄКТС; за іншими спеціальностями не більше ніж 60 кредитів ЄКТС.
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію серія УД №19009278, від 18 квітня 2019 рок, протокол МОН №135. Строк дії до 1 липня 2029 року.
Цикл/рівень	НРК України – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень

Передумови	Повна загальна середня освіта; ОР молодший бакалавр; ОКР молодший спеціаліст вступу визначаються «Правилами прийому на навчання в СумДПУ імені А.С. Макаренка»
Мова(и) викладання	Українська мова
Термін дії освітньої програми	31 вересня 2025 року
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://sspu.edu.ua/osvitni-prohramy-rik-vstupu-2025
2 – Мета освітньої програми	
Здійснити підготовку компетентного, конкурентоспроможного, висококваліфікованого фахівця у сфері освіти, здатного самостійно розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у професійній діяльності, пов'язаній з викладанням «Фізичної культури» та «Захисту України» у закладах загальної середньої освіти, та має сформовані професійно значущі якості особистості вчителя.	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація з наявністю)	Галузь знань А Освіта спеціальності А4 Середня освіта (Фізична культура) Програма передбачає такі компоненти: обов'язкові дисципліни (153 кредити ЄКТС - 64 %); вибіркові дисципліни (60 кредитів ЄКТС, - 25%); практична підготовка (24 кредити - 10%); підсумкова атестація проводиться у формі кваліфікаційного екзамену з теорії і методики фізичного виховання та психолого-педагогічних дисциплін та кваліфікаційного екзамену з основ «Захисту України» (3 кредити ЄКТС 1 %).
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна програма спрямована на здобуття фахових компетентностей для успішного здійснення педагогічної діяльності вчителя фізичної культури та вчителя предмету «Захист України», підготовку конкурентоспроможного фахівця, який володіє методологією навчання та виховання, сучасними освітніми й інформаційними технологіями в галузі фізичної культури та «Захисту України», здатного до творчої професійно-педагогічної діяльності, безперервної самоосвіти та самовдосконалення. Програма уявляє новітні вимоги щодо зв'язку теоретичних знань із їх

	практичним застосуванням через проходження навчальної та виробничої (педагогічної) практик.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Основний фокус програми – це набуття спеціалізованих концептуальних знань на рівні новітніх досягнень науки, яка є основою для оригінального мислення й інноваційної діяльності, зокрема в контексті навчальної та навчально-методичної роботи, у вирішенні й прогнозуванні результатів складних спеціалізованих завдань і практичних проблем у сфері освіти при викладанні предметів «Фізична культура» та «Захисту України». Ключові слова: <i>освіта, бакалавр, «Фізична культура», фізичне виховання, «Захист України».</i>
Особливості програми	Освітньо-професійна програма передбачає проведення лекційних курсів, практичних занять, самостійної роботи, виконання яких дозволяє здобувачу вищої освіти сформувати програмові компетентності вчителя фізичної культури та вчителя предмету «Захист України» з урахуванням регіональних тенденцій розвитку освіти. Програма базується на сучасних наукових знаннях про теорію та методику фізичного виховання та методику викладання предмету «Захист України». Програма містить чотири види практики: навчальну педагогічну практику в середній школі; навчально-польові збори; виробничу практику з «Захисту України»; виробничу практику у закладах загальної середньої освіти
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Згідно з Національним класифікатором професій ДК 003:2010 фахівці, які здобули освіту за освітньо-професійною програмою Середня освіта (Фізична культура). Захист України можуть обіймати такі первинні посади: 2320 (25157) - Вчитель середнього навчально-виховного закладу 1229.7 (24620) - Керівник допризовної підготовки (військовий керівник) 2359.2 - Керівник секції спортивного напрямку 3475 (22831) – Інструктор з фізкультури 3475 (22822) - Інструктор із стрийової та фізичної підготовки 1229.6 (24641) – Керівник фізичного виховання 2359.2 - Методист позашкільного закладу 2359.2 (24275) - Організатор позакласної та позашкільної роботи з дітьми

Подальше навчання	Продовження освіти за другим (магістерським) рівнем вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій у системі освіти дорослих.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Основними підходами до навчання є компетентісний, студентоцентрикований та проблемно-орієнтований. Навчання передбачає демократичні засади викладання, зокрема особистісно орієнтований, діяльнісний, творчий підходи. Викладання проводиться у вигляді: лекцій, семінарських, практичних занять, лабораторних робіт. Передбачені самостійна робота, виконання індивідуальних завдань, на основі підручників, посібників, інтернет джерел; консультації з викладачами; проходження практик, написання курсової роботи.</p> <p>Методи навчання: проблемний, частково-пошуковий та дослідницький.</p> <p>Методики: навчання і тренування, розвитку фізичних (рухових) якостей, контролю рівня підготовленості і фізичного стану та ін.</p> <p>Технології: педагогічні, медико-біологічні, інтерактивні (без застосування та із застосуванням інформаційних та мультимедійних засобів навчання).</p>
Оцінювання	<p>Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за національною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та 100-бальною шкалою ECTS (A, B, C, D, E, FX, F). Накопичувальна бально-рейтингова система передбачає оцінювання студентів за всіма видами аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності. Види контролю: поточний, тематичний, підсумковий, семестровий, контроль самостійної роботи студентів, самоконтроль. Форми контролю: письмове й усне опитування, заліки, екзамени, тестування, презентації результатів виконання індивідуальних завдань, захист курсових робіт, звіти з навчальної та виробничої практики, кваліфікаційні екзамени з теорії і методики фізичного виховання та психолого-педагогічних дисциплін та основ «Захисту України».</p>
6 – Перелік компетентностей випускника	
Інтегральна компетентність	<p>ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері середньої освіти або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук, фізичної культури, характеризується комплексністю та невизначеністю педагогічних умов організації освітнього процесу у закладах загальної середньої освіти.</p>

<p>Загальні компетентності (ЗК)</p>	<p>ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини, формування готовності обстоювати права й свободи українського народу, готовності бути залученими до діяльності у сфері безпеки та оборони України (для окремих спеціальностей).</p> <p>ЗК 2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до застосування знань у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 3. Здатність усвідомлювати соціальну значущість своєї майбутньої професії, сумлінно виконувати професійні обов'язки, здатність розуміння важливості розвитку мислення й пошанування істини.</p> <p>ЗК 4. Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети.</p> <p>ЗК 5. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу нетерпимості до корупції, принципів академічної доброчесності у взаємодії учасників освітнього процесу та організації всіх видів навчальної діяльності.</p> <p>ЗК 6. Здатність грамотно використовувати державну мову у професійній діяльності, чітко й аргументовано висловлювати свої думки, міркування, почуття; використовувати іноземну мову для одержання й оцінювання інформації в галузі професійної діяльності.</p> <p>ЗК 7. Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, продуктивного спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня, до толерантного сприймання різноманітних думок, ідей.</p> <p>ЗК 8. Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві, усвідомлювати необхідність рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження.</p>
--	--

	<p>ЗК 9. Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості.</p>
<p>Фахові компетентності спеціальності (ФК)</p>	<p>ФК 1. Мовно-комунікативна компетентність як здатність: забезпечувати здобуття учнями освіти державною мовою; забезпечувати (за потреби) здобуття учнями освіти з урахуванням особливостей мовного середовища в закладі освіти (мова відповідного корінного народу або національної меншини України); формувати і розвивати мовно-комунікативні уміння та навички учнів; використовувати знання іноземної мови в освітній і професійній діяльності.</p> <p>ФК 2. Предметно-методична компетентність як здатність: використовувати систему теоретичних знань та практичних умінь з фізичної культури та предмету «Захист України», методики навчання фізичної культури та методики викладання предмету "Захист України" в ході вирішення професійних завдань; моделювати зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання, визначених державними стандартами освіти; формувати й розвивати в здобувачів освіти ключові компетентності та наскрізні вміння, визначені державними стандартами освіти; здійснювати інтегроване навчання здобувачів освіти; добирати і використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання, виховання і розвитку; розвивати критичне мислення; формувати ціннісні ставлення в здобувачів освіти в умовах реалізації концепції Нова українська школа.</p> <p>ФК 3. Інформаційно-цифрова компетентність як здатність: орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності; ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) освітні ресурси в процесі навчання використовувати цифрові технології.</p>

ФК 4. Психологічна компетентність як здатність: визначати і враховувати в освітньому процесі з «Фізичної культури» вікові та інші.

індивідуальні особливості учнів; використовувати стратегії роботи учнями, які сприяють розвитку їхньої позитивної самооцінки, я-ідентичності; формувати мотивацію учнів до занять фізичними вправами та організувати їхню пізнавальну діяльність; формувати спільноту учнів, у якій кожен відчуває себе її частиною.

ФК 5. Емоційно-етична компетентність як здатність: усвідомлювати особисті відчуття, почуття та емоції, потреби, керувати власними емоційними станами; конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу усвідомлювати та поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі.

ФК 6. Компетентність педагогічного партнерства як здатність: до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно зорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі; залучати батьків до освітнього процесу з «Фізичної культури» на засадах партнерства; працювати в команді із залученими фахівцями, асистентами вчителя для надання додаткової підтримки особам з особливими освітніми потребами.

ФК 7. Інклюзивна компетентність як здатність: створювати умови, що забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища до педагогічної підтримки осіб з особливими освітніми потребами; забезпечувати в освітньому середовищі сприятливі умови для кожного учня залежно від його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів.

ФК 8. Здоров'язбережувальна компетентність як здатність: організувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу; здійснювати профілактично-просвітницьку роботу з учнями та іншими учасниками освітнього процесу щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни на уроках

	<p>«Фізичної культури», «Захисту України», позанавчальних формах проведення занять; формувати в учнів культуру здорового та безпечного життя; зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я під час професійної діяльності; надавати домедичну допомогу учасникам освітнього процесу.</p> <p>ФК 9. Проектувальна компетентність як здатність проектувати осередки навчання, виховання і розвитку учнів.</p> <p>ФК 10. Прогностична компетентність як здатність: прогнозувати результати освітнього процесу; планувати освітній процес з «Фізичної культури» та «Захисту України».</p> <p>ФК 11. Організаційна компетентність як здатність: організовувати процес навчання, виховання і розвитку учнів; організовувати різні види і форми навчальної та пізнавальної діяльності учнів у відповідності до нормативних вимог, правил і рекомендацій.</p> <p>ФК 12. Оцінювально-аналітична компетентність як здатність: здійснювати оцінювання результатів навчання учнів; аналізувати результати навчання учнів; забезпечувати самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання учнів з «Фізичної культури» та «Захисту України».</p> <p>ФК 13. Інноваційна компетентність як здатність: застосовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі; використовувати інновації у професійній діяльності; застосовувати різноманітні підходи до розв'язання проблем у педагогічній діяльності; здатність до навчання впродовж життя: визначати умови та ресурси професійного розвитку впродовж життя; взаємодіяти з іншими вчителями на засадах партнерства та підтримки (у рамках наставництва, супервізії тощо), дотримуючись принципів професійної етики; здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати індивідуальні професійні потреби.</p>
7 - Програмні результати навчання	
Знання	ПРЗ 1. Знати психолого-педагогічні засади теорії навчання, концептуальні основи шкільної освіти в

галузі фізичної культури та предмету «Захист України», цілі і завдання навчання фізичної культури та предмету «Захист України» в закладах загальної середньої освіти (на рівні основної школи); наукові основи шкільного курсу фізичної культури та предмету «Захист України».

ПРЗ 2. Знати фундаментальні теорії з фізичної культури та предмету «Захист України», їхні прикладні аспекти, раціональні прийоми розумових дій.

ПРЗ 3. Знати сучасні концепції навчання й виховання, актуальні питання педагогіки та методики навчання фізичної культури та предмету «Захист України», традиційні та інноваційні підходи до організації освітнього процесу, методи і прийоми, технології навчання.

ПРЗ 4. Знати й розуміти зміст ключових компетентностей, наскрізні уміння здобувачів освіти, визначені державними стандартами освіти; знати й розуміти вимоги до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти, рівні сформованості їхніх компетентностей.

ПРЗ 5. Знати та аналізувати методи цілепокладання, планування та проєктування процесів навчання і виховання учнів на основі компетентнісного підходу з урахуванням їх освітніх потреб; форми організації освітнього процесу; види і форми навчальної та пізнавальної діяльності здобувачів освіти, вимоги, форми й види професійного розвитку вчителя.

ПРЗ 6. Знати особливості змістових ліній шкільного курсу фізичної культури, спеціальні методики навчання конкретних тем курсу фізичної культури в умовах впровадження концепції Нова українська школа; знати види, форми, методики оцінювання результатів навчання здобувачів освіти, відстеження їх прогресу в навчанні.

ПРЗ 7. Знати інформаційно-цифрові технології для супроводу освітнього процесу, цифрові середовища та цифрові ресурси, доцільні прийоми їх використання під час навчання фізичної культури та предмету «Захист України», правила безпеки у цифровому середовищі.

ПРЗ 8. Знати вікові та індивідуальні особливості учнів, ознаки погіршення їх фізичного та психоемоційного стану, принципи побудови конструктивної й безпечної взаємодії з учасниками освітнього процесу; вимоги та інструменти забезпечення інклюзивного навчання.

	<p>ПРЗ 9. Знати основні принципи побудови безпечного освітнього середовища, правила і рекомендації зі здоров'язбереження; закономірності та особливості використання рухової активності для формування здорового способу життя.</p> <p>ПРЗ 10. Знати основи запобігання корупції, суспільної та академічної недоброчесності, правила використання об'єктів авторського права на рівні необхідному для формування нетерпимості до корупції та проявів недоброчесної поведінки як в академічній спільноті, так і подальшій педагогічній діяльності.</p>
<p>Уміння</p>	<p>ПРУ 1. Уміти використовувати власну систему знань щодо психолого-педагогічних особливостей різних груп учнів в ході планування, організації та здійснення навчання з фізичної культури та предмету «Захист України» в закладах загальної середньої освіти, зокрема в інклюзивному освітньому середовищі.</p> <p>ПРУ 2. Уміти демонструвати та застосовувати знання фундаментальних теорій, шкільного курсу з фізичної культури для формулювання та розв'язування завдань різних рівнів складності, зокрема типових, компетентнісних та завдань підвищеного рівня складності, в умовах впровадження концепції Нова українська школа.</p> <p>ПРУ 3. Уміти використовувати різноманітні методи аналізу, прогнозування та оцінки параметрів моделей, способи інтерпретації даних та принципи функціонування природничих процесів, використовувати раціональні прийоми розумових дій в умовах вивчення фізичної культури та предмету «Захист України».</p> <p>ПРУ 4. Уміти доцільно підбирати, адаптувати та використовувати традиційні та інноваційні підходи до організації освітнього процесу, методи і прийоми, технології навчання, форми організації навчальних занять, форми організації навчально-пізнавальної діяльності учнів в умовах впровадження концепції Нова українська школа.</p> <p>ПРУ 5. Уміти оцінювати ситуацію та/або завдання на основі всебічного аналізу з метою виявлення шляхів розв'язування завдань; використовувати та вдосконалювати методики навчання конкретних тем курсу фізичної культури та предмету «Захист України» в закладах середньої освіти; сприймати, аналізувати й реалізовувати інновації у професійній діяльності в умовах впровадження концепції Нова українська школа.</p>

ПРУ 6. Уміти організувати освітній процес відповідно до сучасних вимог, проектувати і проводити уроки різних типів (у тому числі інтегровані) з фізичної культури та предмету «Захист України» з урахуванням специфіки навчальних цілей, контингенту учнів в умовах впровадження концепції Нова українська школа.

ПРУ 7. Обирати, вдосконалювати, створювати та застосовувати відповідне доцільне методичне і дидактичне забезпечення освітнього процесу; знаходити, переусвідомлювати, доповнювати з різних джерел теоретичні відомості щодо особливостей змістових ліній шкільного курсу фізичної культури та предмету «Захист України», грамотно структурувати і подавати відповідний навчальний матеріал доцільно використовувати інформаційно-цифрові технології для підтримки навчально-пізнавального процесу,

ПРУ 8. Уміти доцільно використовувати різноманітні форми, методи, прийоми, засоби діагностики навчальних досягнень учнів з фізичної культури та предмету «Захист України», контролю й оцінювання результатів навчальної діяльності суб'єктів навчання в умовах впровадження концепції «Нова українська школа», відстежувати прогрес учнів у навчанні.

ПРУ 9. Уміти формувати й підтримувати інтерес учнів, належний рівень їх мотивації до навчання фізичної культури та предмету «Захист України» в умовах впровадження концепції Нова українська школа, формувати спільноту учнів, у якій поважають і враховують права кожного.

ПРУ 10. Уміти ефективно планувати, організувати різні форми позакласної роботи з фізичної культури та предмету «Захист України»; застосовувати різноманітні підходи підготовки учнів до участі в змаганнях та зборах з предмету «Захист України» та популяризувати їх.

ПРУ 11. Уміти відшукувати інформацію у різноманітних джерелах, аналізувати, критично оцінювати, систематизувати, узагальнювати; готувати доповіді, презентації, брати участь у дискусії.

ПРУ 12. Уміти грамотно використовувати державну мову у процесі професійної діяльності, чітко та аргументовано висловлювати свої думки, міркування, почуття, застосовувати прийоми та методи збагачення державної мови.

ПРУ 13. Уміти використовувати іноземну мову у професійній діяльності.

<p>Комунікація</p>	<p>ПРК 1. Володіти основами професійної мовленнєвої культури при навчанні фізичної культури та предмету «Захист України».</p> <p>ПРК 2. Здатність ефективно комунікувати, використовуючи вербальні та невербальні прийоми впливу на учнів, для досягнення навчальних цілей, організувати ефективну комунікацію, взаємодію та рефлексію учнів у процесі навчання фізичної культури та предмету «Захист України».</p> <p>ПРК 3. Здатність до продуктивного міжособистісного спілкування, ефективної взаємодії в команді у професійному колективі та з представниками інших професійних груп та батьками; здатність займати лідерську позицію в ході співпраці у команді, вести діалог, брати участь у дискусіях щодо вирішення професійних проблем, базуючись на принципах етики вчителя.</p> <p>ПРК 4. Здатність пояснювати стратегію сталого розвитку людства і шляхи вирішення його глобальних проблем.</p>
<p>Автономія і відповідальність</p>	<p>ПРА 1. Мати сформовану мотивацію до здійснення професійної діяльності, бути готовим сумлінно виконувати професійні обов'язки, дотримуватися принципів етики вчителя та принципів академічної доброчесності.</p> <p>ПРА 2. Бути готовим організувати освітній процес, ґрунтуючись на основних нормативно-правових актах, санітарно-гігієнічних правилах, правилах і рекомендаціях зі здоров'язбереження молоді; відповідально ставитися до забезпечення охорони життя і здоров'я учнів в освітньому процесі та позаурочній діяльності.</p> <p>ПРА 3. Здатність продовжувати навчання протягом життя зі значним ступенем автономії, планувати процес самонавчання та самовдосконалення в контексті неперервної фахової підготовки, використовуючи способи збереження як фізичного так і психічного здоров'я, запобігаючи професійному вигоранню.</p>
<p>8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми</p>	
<p>Кадрове забезпечення</p>	<p>Науково-педагогічні працівники, залучені до реалізації освітньої складової освітньо-професійної програми Середня освіта (Фізична культура. Захист України), є штатними співробітниками СумДПУ імені А. С. Макаренка, мають відповідну кваліфікацію, науковий ступінь, вчене звання та підтверджений рівень наукової і професійної активності. Усі викладачі кафедри проходять підвищення кваліфікації</p>

	кожні п'ять років. Керівник проектної групи ОП та викладацький склад, який забезпечує її реалізацію, відповідає вимогам, визначеним ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності закладів освіти.
Матеріально-технічне забезпечення	Наявна матеріально-технічна база відповідає ліцензійним умовам і дозволяє забезпечити успішну організацію освітнього процесу за ОП Середня освіта (Фізична культура. Захист України). У освітньому процесі використовуються: навчальні приміщення для проведення лекційних та практичних занять, аудиторії, оснащені сучасним мультимедійним обладнанням, спеціалізовані комп'ютерні класи з необхідним програмним забезпеченням, бібліотека, читальний зал. Студенти мають необмежений відкритий доступ до Інтернет-мережі. Освітній процес забезпечується обладнанням та матеріалами у відповідності до вимог навчальних планів і програм навчальних дисциплін, що створює умови для ефективної пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти та набуття ними загальних та фахових компетентностей. Наявна вся необхідна соціально-побутова інфраструктура (гуртожитки, їдальня, актовий зал, спорткомплекс, стадіон, медпункт, психологічна служба), що відповідає ліцензійним вимогам.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Освітній процес забезпечений робочими програмами, підручниками, посібниками, довідниками, навчально-методичними матеріалами, а також фаховими періодичними виданнями за профілем підготовки студентів. Навчально-методичне забезпечення дисциплін включає: методичні вказівки та рекомендації щодо виконання практичних завдань; зразки їх виконання (за потреби); дидактичні матеріали для організації самостійної роботи студентів; методичні вказівки щодо виконання курсових робіт; комп'ютерні презентації (за потреби); ілюстративні матеріали (за потреби) тощо. Додатково використовуються авторські розробки (методичні рекомендації, посібники) викладачів, електронні навчальні курси з можливістю дистанційного навчання. Впроваджена система дистанційного навчання Moodle. Забезпечений доступ до матеріалів електронного репозитарію університету. Офіційний веб-сайт університету (https://sspu.edu.ua) містить інформацію про: освітні програми, перелік дисциплін даної спеціальності; навчальну, наукову й виховну діяльність; структурні підрозділи, правила прийому,

	контакти, розклад консультацій викладачів кафедри тощо. Здобувачам вищої освіти забезпечений вільний та зручний постійний доступ до робочих програм та інших навчально-методичних матеріалів навчальних дисциплін, а також до електронних інформаційних ресурсів у бібліотеці університету.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	<p>На основі двосторонніх договорів між Сумським державним педагогічним університетом імені А.С.Макаренка та закладами-партнерами вищої освіти України:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка</u> • <u>Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка</u> • <u>Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка</u> • <u>Миколаївський національний університет імені В.О.Сухомлинського</u> • <u>Національний педагогічний університет імені П.М.Драгоманова.</u>
Міжнародна кредитна мобільність	<p>Право здобувачів вищої освіти на міжнародну академічну мобільність може бути реалізоване:</p> <ul style="list-style-type: none"> - на основі двосторонніх договорів між Сумським державним педагогічним університетом імені А.С.Макаренка та закордонними навчальними закладами; - індивідуальна академічна мобільність можлива за рахунок участі у державних, міжнародних наукових і освітніх програмах (TEMPUS, ERASMUS, MUNDUS, UGRAD, Fullbright та інші).
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	<p>Підготовка іноземних громадян у СумДПУ імені А.С.Макаренка здійснюється відповідно чинного законодавства України, освітніх стандартів, базується на загальній середній освіті іноземних громадян за національними стандартами освіти у межах ліцензованого обсягу спеціальності та за умови попередньої мовленнєвої підготовки і має самостійний завершений характер.</p>

II. Перелік компонентів освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

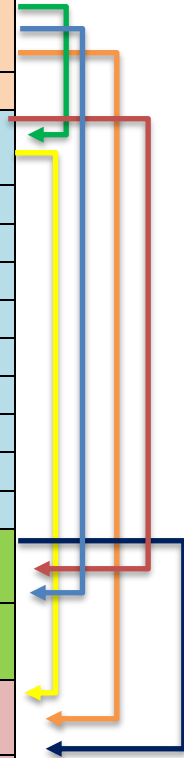
2.1. Перелік компонентів ОП

Код н/д	Компоненти освітньо-професійної програми (навчальні дисципліни, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма контролю
1	2	3	4
1. Обов'язкові компоненти ОП			
а. Цикл загальної підготовки			
ОК 1	Історія та культура України	4	Екзамен
ОК 2	Філософія	3	Залік
ОК 3	Українська мова за професійним спрямуванням	4	Екзамен
ОК 4	Іноземна мова	7	Залік
ОК 5	ІКТ	3	Залік
Усього за цикл:		21	
б. Цикл професійної підготовки			
ОК 6	Педагогіка	8	Екзамен
ОК 7	Основи інклюзивного навчання	3	Залік
ОК 8	Психологія	6	Екзамен
ОК 9	Вікова фізіологія та здоров'я дитини	3	Залік
ОК 10	Комп'ютерна техніка та основи НДР у ФВ	3	Залік
ОК 11	Біохімія рухової активності	3	Залік
ОК 12	Фізіологія людини	4	Екзамен
ОК 13	Анатомія людини з основами спортивної морфології	3	Залік
ОК 14	Фізіологія спорту та фізичних вправ	3	Залік
ОК 15	Музично-ритмічне виховання	3	Залік
ОК 16	Прикладна фізична підготовка допризовної молоді	4	Екзамен
ОК 17	Теорія і методика фізичного виховання	14	Екзамен
ОК 18	Вступ до спеціальності	3	Залік

ОК 19	Методика викладання предмету "Захист України"	7	Екзамен
ОК 20	Спортивні та рухливі ігри з методикою викладання	10	Екзамен
ОК 21	Легка атлетика з методикою викладання	6	Залік
ОК 22	Гімнастика з методикою викладання	10	Залік
ОК 23	Біомеханіка	3	Екзамен
ОК 24	Домедична допомога в умовах бойових дій	3	Залік
ОК 25	Нові технології у фізичному вихованні	3	Залік
ОК 26	Вступ до «Захисту України»	3	Екзамен
ОК 27	Історія фізичної культури	3	Залік
ОК 28	Професійна діяльність у сфері ФВ	3	Залік
ОК 29	Одноробства з методикою викладання	3	Залік
ОК 30	Гігієна	3	Екзамен
ОК 31	Вогнева підготовка	3	Залік
ОК 32	Силові види спорту з методикою викладання	3	Залік
ОК 33	Загальновійськова підготовка	3	Залік
ОК 34	Курсова робота з психолого-педагогічних дисциплін	3	
ОК 35	Курсова робота з фахових дисциплін	3	
Усього за цикл:		132	
2. Навчальні дисципліни за вибором студентів			
ВК	Вибір із загального переліку дисциплін*	60	Залік
Загальний обсяг вибірових компонентів:		60	
3. Практична підготовка			
ПП 1	Навчальна педагогічна практика в середній школі	3	Залік
ПП 2	Навчально-польові збори	3	Залік
ПП 3	Виробнича практика з «Захисту України»	6	Залік
ПП 4	Виробнича практика у закладах загальної середньої освіти	12	Залік
Усього за цикл:		24	
4. Підсумкова атестація			
ПА 1	Теорія і методика фізичного виховання та психолого-педагогічні дисципліни	1,5	Кваліфікаційний екзамен
ПА 2	Основи «Захисту України»	1,5	Кваліфікаційний екзамен
Усього за цикл:		3	
Загальний обсяг освітньо-професійної програми		240	

Структурно-логічна схема ОП

I курс		II курс		III курс		IV курс	
1 семестр	2 семестр	3 семестр	4 семестр	5 семестр	6 семестр	7 семестр	8 семестр
1. ОБОВ'ЯЗКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ							
1.1. Цикл загальної підготовки							
OK 1	OK 5	OK 2	OK 3		OK 4		
1.2. Цикл професійної підготовки							
OK 8		OK 6		OK 7		OK 30	OK 25
OK 9	OK 13	OK 10		OK 14		OK 31	
OK 11	OK 24	OK 12		OK 19		OK 32	
OK 15	OK 29	OK 16		OK 23		OK 35	
OK 18		OK 34		OK 33			
OK 26	OK 21						
OK 27		OK 17					
OK 28		OK 22					
OK 20							
2. ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА							
			ПП 1		ПП 2		ПП 4
					ПП 3		
3. ПІДСУМКОВА АТЕСТАЦІЯ							
						ПА 1	
						ПА 2	

III. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою 014 Середня освіта (Фізична культура). захист України проводиться у формі кваліфікаційних екзаменів:

- 1) Теорія і методика фізичного виховання та психолого-педагогічні дисципліни;
- 2) Основи «Захисту України».

Атестація завершується видачою документу встановленого зразка про присудження особі, яка успішно виконала освітню програму ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації: бакалавр середньої освіти за предметною спеціальністю Середня освіта (Фізична культура). Вчитель фізичної культури. Вчитель предмету «Захист України».

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

V. Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідним компонентам освітньої програми

Позначки програмних результатів навчання та освітніх компонентів	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15	ОК 16	ОК 17	ОК 18	ОК 19	ОК 20	ОК 21	ОК 22	ОК 23	ОК 24	ОК 25	ОК 26	ОК 27	ОК 28	ОК 29	ОК 30	ОК 31	ОК 32	ОК 33	ОК 34	ОК 35	ПП 1	ПП 2	ПП 3	ПП 4	ПА 1	ПА 2					
ПРН 1			+	+		+	+										+	+																		+	+	+	+	+	+					
ПРН 2														+	+	+	+	+	+	+	+	+	+					+	+	+																
ПРН 3	+				+					+					+	+									+									+												
ПРН 4		+	+			+		+																		+	+	+								+	+	+	+							
ПРН 5						+											+		+						+			+								+	+	+	+	+	+	+				
ПРН 6			+				+					+	+													+				+	+															
ПРН 7									+			+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+												+	+	+	+	+	+	+	+			
ПРН 8			+	+					+	+	+			+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+								+	+	+	+	+	+	+	+	+			
ПРН 9						+		+		+							+		+						+									+	+	+										
ПРН 10	+								+	+	+	+	+										+	+	+											+	+	+	+							
ПРН 11		+			+					+														+	+									+	+	+										
ПРН 12					+	+		+		+	+												+																							
ПРН 13															+	+	+	+	+	+	+	+							+																	
ПРН 14	+	+				+																		+			+										+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ПРН 15												+	+						+			+	+							+	+	+				+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ПРН 16																+			+								+							+	+			+	+				+	+	+	
ПРН 17				+			+									+			+								+							+	+	+			+	+				+	+	+

ДОДАТОК 1 – ВИБІРКОВА ЧАСТИНА ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Реалізація студентами права на вільний вибір навчальних дисциплін, передбаченого пунктом 15 частини першої статті 62 Закону України «Про вищу освіту» у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С.Макаренка відбувається відповідно до Положення про порядок та умови здійснення вибору навчальних дисциплін студентами.

1. Вибір з каталогу курсів

Вибір дисциплін із переліку (каталогу курсів) з урахуванням власних потреб та інтересів щодо майбутньої фахової діяльності дозволяє студенту:

- розширити та/або поглибити спеціальні (фахові) компетентності

та/ або

- поглибити свої знання та здобути додаткові загальні і загально-професійні компетентності в межах споріднених спеціальностей і галузі знань

та/або

- ознайомитися із сучасним рівнем досліджень інших галузей знань та розширити або поглибити знання за загальними компетентностями.